

みんなのポジトリ

国立民族学博物館学術情報リポジトリ National Museum of Ethnology

FIJIRDE FULFULDE

メタデータ	言語: eng 出版者: 公開日: 2009-04-28 キーワード (Ja): キーワード (En): 作成者: 江口, 一久 メールアドレス: 所属:
URL	https://doi.org/10.15021/00001848

FIJIRDE FULFULDE

286 Yidanbe meere tati har duniya, bee shemteende debbo jeenay

Too, yidanbe goddo haa duniya, yimbe tati meere.

Too, yimbe tati boo, bee soggu. Yimbe tato boo a soodi a soodaay fuu, ɓe ittataa maa. Daada yidi meere. Binngel maa debbo o yidi maa meere. Sakiike maa debbo o yidi ma meere. Yiide meere haa nder tati doo. Tato soggu. Baaba maa. Biya gorko. Sakiike maa gorko. Seyto a nafa ɓe. Yiide may kam a sooda nafa.

To, ammaa o nafataa, bappanyo maa, yidataa ma sam, bii-pappanyo maa, yidataa ma sam bee jaadaado maa mo hawti baaba, hawtaay daada.

Gorko, nyannde Jawmiraawo tagi mo wari haa duniya, o wardi bee shemteende maako joweenay. O maaydan bee may.

Biddo gorko o warden bee shemteende maako gootel. O maaydan boo bee gootel may. Ammaa, debbo, binngel debbo, shemteende jeenay, Alla tagata mo, wardi bee maako haa duniya. To o hakkilaayi, o maaya o luttiraay koo gootel. Ko woni noon, o don buduruwa. Naa a yi'i shemteende jeenay boo doon? Yannde ɓe ɓanji mo o yehi o hooti bee gorko, o yiwi, shemteende tati do'i. O luttiri shemteende jeego. Tati boo fahin, yennde o dayi, o reedi, o danyi, shemteende tati boo do'i. Lutti tati. Tati doo boo, yennde o wadi jina, gorko njanandi hoosi mo, mo te'aay mo, tati boo do'i. Jeenay fuu timmi.

Koo dume wadi mo, o wi'a shemtudum, o doggataa. Koo dume wadan mo, o wi'a shemtudum, o dawataa. Koo dume wadi mo, mbaran mo, o vi'a o voyataa. Naa a laari gootel maa boo, o luttiri?

Ammay joweenay doo, hiiri-weeti timma fuu.

(19/1/1983, Hammadu bii Hama Gaafdo yeewti ka haa Ngawndere.)

287 Hoolu tati ngam tati

Hoolu tati ngam tati. Taa hul tati boo hul tati. Taa hul tati ngam tati. Taa hul duuda-haala. Hul jam-goonga. Taa hul boo jawmu shemmbe. Hul jawmu bernde. Taa hul boo velajunngoojo.¹ Hul vela-tookeyjo². Ngam junngo veli, to tooke velaay, mbarataa. A hula jawro boo, ngam taa o tawa bee laamdo.³ A hula maayel boo, ngam taa dase⁴ maayo manngo. A hula pukaraajo boo ngam moodibbo maako.

Taa hoolu tati. Hoolu tati. Taa hoolu yiide esa. Hoolu yiide debbo maa. Taa hoolu boo hirannde⁵ maa. Hoolu hitaande. Hitaande ɓuran hirannde. Ngam aan

¹ Velajunngoojo kam mo waawi fidugo.

² Vela-tookeyjo kam anndudo wadugo tooke.

³ Taa o tawa bee laamdo kam ba wi'go taa o hawte bee laamdo.

⁴ Dase fotan bee yaare

⁵ Hirannde kam nyaamugo fajiri e asiri. Haa Jam'aare ɓe mbi'an hiraande / kiraale.

tan mari nyaamdu, wuro doo fuu walaa, waatoo, nafataa maa. Ndikka holla ɓe walaa haa maa sam. Ammaa aan tan mari, ɓe fuu ngalaa, jemma boo sey ɓe mba-ran tan. Wuro ngo fuu walaa nyaamdu, aan tan mari, to a joodtaa nyaama? Hiran-nde duppuɗum.

Taa hoolu boo njamu ɓanndu maa. De⁶eele⁶ leddi ɓuran njamu ɓanndu. Fitina walaa. To a maayi, ɓe irete. To a nyawi, a waalan. Ammaa to fitina waɗi e leddi, a maayan. To a maaya, ɓe irataa.

(19/1/1983, Yerima Hammaɗu Ham Gaabɗo yeewti ka haa Ngawndere.)

288 Keefuuji nay

Keefuuji¹ nay nafaan. Keefuuji nay nafataa. Nafadɗi² kam nay. Nafataa nay. Kaa ngafakka, kaa ngesa, ka ngaynaaka, kaa faada, nafaan. Kadi nay nafataa. Ndewaaku, kaadaaku, nderkaaku, keeferaaku.

Ndewaaku kam laataago debbo. Kanjum kam masiibo³ tan.

(19/1/1983, Yerima Hammaɗu Hama Gaabɗo yeewti ka haa Ngawndere.)

⁶ De⁶eele / de⁶eele.

¹ Keefuwol / keefuuji. ɗum keefuwol binndi.

² Nafadɗi < nafandɗi.

³ Masiibo, ɗum ayiibe.